

Georges Bataille

Rahip C.

Türkçesi: Didem Eryar

Roman

Œiirimi lanetliyor, resimlerimi küçümsüyorum artık,
Kendimi alçaltıp, kişiliğimi cezalandırıyorum;
Tüykaem deşetim, kurşunkalem utancım benim,
Gömüyorum yeteneklerimi, ünüm zaten ölü.

William BLAKE

[16 Ağustos 1803, Thomas Butts'a mektup]

CHARLES C.'NİN ÖYKÜSÜ

I ÉPONINE

Bu öykü başladığında kasaba hayatının laneti kardeşimi neredeyse tamamen baştan çıkarmıştı. Kimse sessizlik arzusuna karşı çıkmak için bu denli çabalamamıştır. Bir gün ona ne hissettiğimi söylemek istedim; tatlı bir gülümsemeyle tuhaf bir yanıt verdi bana:

“Anlamıyorsun, hayır, kesinlikle böyle değil, düşündüğümüz tek şey bu,” dedi. “Aslında... çevremizdeki herkesi aldatıyoruz; dışarıdan bakıldığında yaşam doluyuz, iyi niyetliyiz ve hatta biraz tuhafız ama aslında hepimizin yüreği kaygı dolu.”

Gözleri kurnazca parlıyordu.

“Tanrı sevgisi,” diye ekledi, “en sahtekâr şey. En kaba sloganı ona ayırmalıydık; böylece, bir zeka pırlıtsından içine kaplanmış bir sessizliğe hiç fark edilmeden geçerdik...”

Yüzündeki gülümseme kaybolurken dudaklarının arasından şu kelimeler dökülüyordu (pipo içiyordu):

*“Say it with flowers!”**

Başımı kaldırdım ve cesaret etmiş olmasına inanamayarak nefretle yüzüne baktım...

* (İng.) “Derdinizi çiçeklerle anlatın!” anlamında, çiçekçilerin kullandığı bir nida. (e.n.)

Ne aradığını bugün bile bilmiyorum.

O günlerde temkinlilikten sanki iyi niyet ve açıklık kaygısı ele geçirmiş gibiydi onu. Aramızda kurulmuş dostluğun temelini karşı koymaya onu iten şey, hiç kuşku yok ki o ateşli Katolikliği, sevimli gözüpekliliği idi.

Vaktiyle öteki benliğim olarak gördüğüm bu kâhin, hoş ve yalancı adama uzun uzun baktım. Rahiplik görevi ona başka insanlar yerine kendini kandırma gücü vermişti: Yaşamın böylesine büyülediği biri için taşkın bir faaliyet sürdürerek köylerde ve kasabalarda erdemini zaferini vaaz etmek ancak yoldan saparak mümkündü. Kadınlar bu masumiyet taşkınlıklarında başarılıydılar; ama bu tanrısal iyilik komedisinde bir erkek (bir din adamı) ancak gösteriş budalası gibi görünür.

1942 yazında, Rahip, Éponine ve ben, çeşitli nedenlerle, doğduğumuz küçük kasabada bir araya gelmiştik.

Güzel bir pazar öğleden sonrasını Éponine'le içerek geçirmiştim. Sevgilimle kilise kulesinde buluşmaya karar verdik. Kardeşime de benimle gelmesini söylemek için giderken rahip evine uğradım.

Koluna girdim ve bariz bir durumdan cesaret bularak, onunki kadar kibar bir ses tonuyla şöyle dedim:

“Benimle gel. Bu gece sonsuzluğa susadım.”

Kollarımı açarak ona baktım:

“Reddetmek için bir nedenin var mı?”

“Görmüyor musun,” diye devam ettim başımı öne eğerek, “Şu an o kadar susamışım ki...”

Rahip kibarca bir kahkaha attı.

Sıkılmış gibi yaparak itiraz ettim:

“Beni yanlış anladın.”

Bu komediyi ölçüyü kaçırmaya devam ediyor ve sızlanıyordum:

“Beni anlamıyorsun: Sınır, hudut kalmadı benim için. Ne acımasız bir duygu bu! Sana ihtiyacım var, din adamına ihtiyacım var!”

Yalvarıyordum.

“Beni böyle çaresiz bırakma. Görüyorsun, içkiliyim. Kuleye götür beni, biriyle buluşacağım.”

Rahip sadece:

“Seninle geleceğim,” diye yanıt verdi.

Ama gülerken şöyle devam etti:

“Ben de kulede biriyle buluşacağım.”

Tedirgin olmuştum: Kiminle buluşacağını çekinerek sordum. Gözlerini yere indirip aptalca bir yanıt verdi:

“Efendimizin sonsuz merhametiyle.”

Kilisenin yanında dikdörtgen biçimli yüksek bir kule vardı. Çok sert bir rüzgâr esiyordu. İçerdeki ahşap basamaklar neredeyse seyyar bir merdiven gibiydi, kule sanki rüzgârdan sallanıyordu. Merdivenin orta yerinde durdum, güçlkle parmaklıklara tutunuyordum. Kayarsam neler olacağını hayal ettim: Aniden dibi açılan boşlukta dünya yok olur. Nasıl bir çılglık atacağımı ve çılgının ardından gelecek kesin sessizliği düşündüm. Rahip aşağıdan bacağıma tutuyordu.

“Kendini kilisede öldürmen eksikti,” dedi. “Senin cenazende dua etmem gerekirse, bu hiç de komik olmaz.”

Rüzgârın uğultusunda sesini duyurmaya çalıştı ama sadece ince sesiyle okuduğu “Dies irae”nin ilk kelimeleri seçilebiliyordu.

Öyle acı doluydu ki yeniden kalbim duracak sandım. Onu neden çağırmıştım sanki? Can sıkıcıydı.

.....
.....Birden bulunduğum yerden onu gör-

düm: Otların ve yaban çiçeklerinin çirkinleştirdiği bir cüruf
yığınının üzerinde çaresizce yatıyordu

..... Boşlukta, tahta merdive-
ne asılmışım. Kardeşimi, etrafı üniformalı cellatlarla çevrili,
can çekişirken gördüm: Birbirine karışmış öfke ve boğulma,
çığlıkların, dışkının ve irinin sınırsız utanmazlığı... Yeni za-
limlikler beklentisiyle on misli artmış acı... Ama bu karmaşık
duyguların en çarpıcısı Rahip'e acıyışımı: Ben de boğuluyor,
sağa sola çarpıyordum ve kuleden düşüşüm bütün evreni baş
döndürücü bir boşluk haline getiriyordu...

Gerçekten düşmeye başlamışım, ama Rahip, kendisi de
pek güvende olmamasına rağmen, beni güç bela yakaladı.

“Neredeyse düşüyorduk,” dedi.

Düşerken onu da sürüklemiş olabilirdim ama kendimi
onun kollarına öylesine bırakmışım ki mutlu olduğumu bile
düşünebilirdim. Aptallığı beni rahatlatıyordu: Boşlukların,
sapmaların ve kasıtlı korkuların dünyasında, yalın bir dü-
şüncenin, kurtuluşun kaçınılmazlığı düşüncesinin ortadan
kaldıramayacağı hiçbir şey yoktur. Boşluğun tam üzerinde
asılı olmaktan, sadece bir rastlantı sonucu ölümden dönmek-
ten hissettiğim zayıflık bana bir tür mutluluk gibi geliyordu.
Kendimi tamamen bırakmışım, kollarım bacaklarım cansız
bir halde asılı duruyordu; ama sonuçta bu bir horozun ötüşü
gibiydi.

O sırada kulenin tepesinden Éponine'in kalın sesini duy-
dum:

“Öldün mü?” diyordu neşeyle.

.....

“Sabret, geliyoruz,” diye yanıtladı Rahip aşırı tiz sesiyle.

Adamakıllı rahatlamış bedenim hâlâ gevşekçe asılıydı, hafif bir gülümsemeyle sallanıyordum.

“Artık,” dedim yavaşça, “merdivenleri tırmanabilirim.”

Yine de hareketsiz duruyordum.

Yavaş yavaş akşam oldu; dışarıda sert bir rüzgâr esiyordu: Bu anın güçsüzlüğünde açık bir şey vardı ve bunun sürmesini istiyordum.

Daha birkaç yıl öncesine dek ikiz kardeşim de benim gibi köyün diğer genç erkeklerinden farksızdı: Çocukken Éponine sevgisini ondan eksik etmemiş, yıllarca yanından ayrılmamıştı; daha sonra, Éponine açıkça kötü yola düştüğünde, kardeşim sokakta onu gördüğünde tanımazlıktan gelmeye başlamıştı.

Kulenin tepesine giden yolu yarılamaştık. Alacakaranlıkta ölümle arama sadece kardeşimin kolları girmişti.

Ona kötü niyet besliyor olmak beni şaşırttı.

Ama şu an içinde bulunduğum kayma halinden pek de farklı olmayan ölüm düşüncesinin ifade ettiği tek şey, şu konuda kendimden emin olduğumdu: Her şeyden önce Éponine’in isteklerini yerine getirmeliydim.

Acımasız bir kaprise yanıt verebilmek için Rahip’i çağırmaya gittiğimde, Éponine de en az benim kadar sarhoştı; bütün öğleden sonra sevişmiştik, ben kahkahalar atmıştım. Ama şu anda öyle güçsüzdüm ki, kulenin tepesini ve bunun ifade ettiği şeyi düşündükçe bir arzudan çok –dahası, arzu olarak– büyük bir rahatsızlık duyuyordum. Şimdi Rahip’in yüzü ter içindeydi, bakışları bakışlarımı arıyordu. Ağır, yabancı ve soğuk bir niyet taşıyan bakışlardı bunlar.

Düşündüm ki, aksine, Rahip’in cansız bedenini ben kollarımın arasına almalı, onu en tepeye çıkarmalı ve rüzgârın özgürlüğünde, kötü bir tanrıçaya sunarcasına sevgilimin den-

gesiz ruhuna sunmalıydım. Ama kötü niyetim güçsüzdü: Bir düşteymişçesine benden kurtulmayı başarıyordu; düşünce-sizliğe adanmış şen bir yumuşaklıktım.

Kaba saba sabırsızlık çığlıkları işittim (merdivenin tepe-sinde Éponine'in eğilmiş başını görüyordum). Rahip'in göz-lerinin kısıldığını, bakışlarının nefretle dolduğunu gördüm. Éponine'in küfürleriyle gözlerini açtı: Dostluk yüzünden düş-tüğü tuzağın farkına o an varmıştı.

"Bütün bu komedi de ne demek oluyor?" diye sordu.

Sesinde düşmanlıktan çok bıkkınlık vardı.

Kasti bir kabalıkla yanıt verdim.

"Yukarıya çıkmaya korkuyor musun?"

Güldü ama sinirlendiği açıktı.

"Çok oluyorsun. Ayakta duramayacak kadar sarhoşsun, yukarı çıkmaya cesareti olmayan ben miyim?"

Onu kızdırmak hoşuma gitmişti.

"Sesin küçük bir kızınki gibi..." dedim.

Duygusuzca tepki veriyordum, ama ilgisizlik beni bir an-lamda özgür kılmıştı: Sanki artık kendimi tutamayacak, güle-cektim. Bütün gücümle bağırdım:

"Éponine!"

Bağırdığını duydum:

"Gerizekalı!"

Ve daha yakışsız başka sözler.

Sonra:

"Geliyorum."

Sinirden kendini kaybetmişti.

"Hayır," diye yanıt verdim, "biz geliyoruz."

Yine de kımlıdayamadan kaldım. Rahip, merdivene dayalı dizi ve koluyla beni güçlkle tutuyordu: Bugün o ânı anımsa-mak başımı döndürüyor ama o gün kendimi iyi hissedişimin

yanı sıra bulanık bir mutluluk duygusu olup biteni görmemi engellemiştir.

Éponine aşağı indi ve yaklaştığında Rahip'e şöyle dedi:
"Yeter artık! İnelim."

"İmkânsız," dedi Robert, "onu zorlanmadan tutabiliyorum ama merdivenlerden aşağı taşıyamam."

Éponine yanıt vermedi ama aniden merdivenin parmaklıklarına sarıldığını gördüm.

"Yardım isteyin," diye bağırdı, "başım dönüyor."

Rahip alçak sesle yanıt verdi:

"Yapabileceğimiz tek şey bu işte."

O an, aşağı ineceğimizi, her şeyin bittiğini ve asla yukarı ulaşamayacağımızı anladım.

Hareketsiz duruyordum ve bir felçlinin kasıldığında iyice hareketsiz kalması gibi, öfkeme karşılık verebilecek tek gücün intihar olduğunu düşündüm: Yenilgime denk tek ceza ölümdü. Üçümüz birden merdivende büzülüp kalmıştık ve ezici sessizlikte, Robert'in yardım çağrısını duydum: Aşırı tiz sesiyle, gitgide koyulaşan karanlıkta dikkat çekmeye çalışıyordu: Her şeyin benim hatam yüzünden ve kesin olarak son bulması gülünçtü, hoşgörülemezdi. O an kurtulmak için çaba gösterdim: Kendimi yavaş yavaş boşluğa bırakmak istedim, Rahip'i de seve seve sürüklerdim beraberimde. Ama ancak yukarı çıkarak kurtulabilirdim ondan: Parmaklıklara sıkıca tutunuyor olmalıydı, yukarı çıkmama engel olamazdı.

Éponine korkuyla bağırdı:

"Tutun onu, kendini öldürecek."

"Tutamıyorum," dedi Rahip.

Bacağımı tutarak beni bir an önce düşüreceğini sanıyordu: Yardım etmek için yapabileceği tek şey beni takip etmektir.